



*Krishnammal Jagannathan asszony, ön a kilencedik évtizedében jár, és mégis tovább harcol a kizsácolt, kaszton*

*kívüli „dalitok” jogaiért Dél-Indiában. Honnan veszi ehhez az erőt?*

82 éves vagyok. Ha az ember ilyen magas kort ér meg, akkor különösen drágává válik az idő, sőt minden egyes nap. Nagyon idős korban az ember hálásabbá és fogékonyabbá válik, mint felnőtt korában, de sebezhetőbb is. Nekem mély spiritualitásom van, főként ebből merítek erőt.

*Hogyan kezdi a napját?*

Spirituális szempontból számomra a reggel a nap legfontosabb mozzanata. A nagyon korai reggelre gondolok, négy órára, amikor éppen kezd világosodni. Ekkor kimegyek a szabadba, a természetbe, és érzem a kozmoszt, mindazokat az erőket, amelyek együtt működnek a világ élete érdekében. Mielőtt felébrednének a madarak, hallgatom a világ csendes zengését, az összes lények és dolgok alapdallamát.

*Hogyan fejezi be a napját?*

Késő este megint kimegyek. Éjjel, a szabadban nagy imádságok születnek bennem. Igen, mivel gyakran érzem magam egynek a világegyetemmel.

*Tulajdonképpen mi az ön vallása?*

(nevet) Már fiatal asszonyként, a tanítóképzőben sem volt problémám azzal, hogy hindu hitemet kreatív módon a Jézusba vetett hittel vegyítsem. E területen nincs „vagy-vagy”, hanem csak „együtt”: „nemcsak-hanem-is”.

*Mi bosszantja önt a vallásban?*

A kereszt bosszant. Indiában évtizedeken át sok helyütt gyalázatosan bántak Jézus szenvedésével és megfeszítésével. A hindu kasztrendszerből kizárt és szinte mindenki által megvetett kaszton kívülieket ugyanis nem ritkán a Jézus keresztjére vetett pillantással vették rá arra, hogy pasz- szívan beletörődjenek a kizsácolt, kaszton sorsába, és ne lázadozzanak. Ez rossz prédikáció volt, amely megmérgezte és meghamisította a keresztények önmagában véve szimpatikus hitét.

*Hogyan jutott el ön az erőszakmentes harchoz?*

Dalit-családból származó fiatal tanítónő voltam, amikor 1942-ben találkoztam Mahatma Gandhival. Ez akkor történt, amikor ő erőszakmentes harcot folytatott Indiában a brit gyarmati uralom ellen. Ezt a férfit hallgatni, aki lelki vezető is volt, ez a találkozás fordulópontra vált az életemben. Ettől fogva együtt munkálkodtam az ő mozgalmával.

*És mit szolt ehhez a családjá?*

## „Gandhi olykor vicceket mesélt”

Interjú Krishnammal Jagannathan alternatív Nobel-díjossal

Ó, a családom! Hát annak ki kellett állnia egyet s mást... Hiszen a felszabadító mozgalomban ismertem meg aztán a férjemet, Szankaralingam Jagannathant is. Ő komoly fiatal szervező volt, akinek Gandhi megbízásából erősen ügyelnie kellett a köztünk, fiatal önkéntesek közti fegyelemre. Ennek ellenére, az ő komolysága ellenére egymásba szerettünk. De szabad-e egyáltalán megházasodnia két erőszakmentes forradalmárnak? Nem sokkal fontosabb-e az India felszabadításáért vívott harc? Ez a kérdés erősen foglalkoztatott akkoriban minket, szerelmeseket. Végül a mozgalom egyik meetingjén házasodtunk össze, különösebb ceremónia nélkül – és mondhatom önnek: ez nagyon kemény dió volt a minket kibocsátó családok számára.

*Az ön férje, Szankaralingam Jagannathan jóval 90 fölötte van. Ha mindkettőjük életére tekint, mit mond, miféle házasságban élnek önök?*

Kezdetől fogva erőszakmentes forradalmárok voltunk mind a ketten. Mindent alárendeltünk a nagyobb igazságosságért és emberiségért folytatott harcnak. Nem születtek gyerekeink. Igazi családi életünk nem volt. A szegényekért vívott harc volt a közös életünk, s így mindig összetartottunk, és össze is tartunk – a harcban. Ez 1981 óta a LAFTI-mozgalomban fejeződik ki (Land for the Tiller's Freedom), amelyet közösen indítottunk el. Tamil Nadu szövetségi államban hiteleket mozgósítunk, és mindent megteszünk azért, hogy a földnélküliek számára lehetővé tegyük a földvásárlást. Közben megpróbáljuk a falvakban tovább erősíteni azt az erőt, amely különösen az elnyomott nőkben rejtőzik.

*Beszélt arról a komolyságról, amelyet a férje tanúsított a Gandhi-mozgalomban. A brit gyarmati uralom elleni harcban léteztek-e a humor pillanatai is?*

Ó igen! Olykor, amikor azok a tízezrek, akik hosszú és fáradtságos utat tettek meg azért, hogy hallgathassák őt, s fáradtak voltak, Mahatma Gandhi vicceket mesélt az embereknek, és tréfás történeteket adott elő... Humor nélkül mai munkánkat sem tudnánk végezni a szegények falvaiban. Hiszen találkozásokról van szó, teljes emberi felszabadításról, az elnyomottak bátorításáról és talpra állításáról, s e közben a nyomasztó helyzet ellenére nem ritkán nevetünk is.

*Mi az ön meggyőződésének a lényege?*

A munkánkkal és mindazzal, amit teszünk, a Teremtőt kell imádnunk. Követnünk kell a megvilágosodás fényét, amely például Assisi Ferencből sugárzik. Valamennyien testvérek vagyunk. S ha szenvedéssel találkozom, Jézus-hoz megyek vele.

*A 82 éves Krishnammal Jagannathant és 94 éves férjét, Szankaralingam Jagannathant életművükért 2008-ban az alternatív Nobel-díjjal, a Right Livelihood Award-dal tüntették ki Stockholmban.*

**Forrás:** Publik-Forum, 2009/12